

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep.
0030 Oslo

Oslo, 11. mars, 2016

Prisutjevningsordningen for melk – høringsuttalelse fra Orkla

Stortinget har bedt regjeringen om å styrke konkurransekraften til norsk melk og gjennomgå og forenkle prisutjevningsordningen for melk. Regjeringen har et mål om å styrke konkurransen gjennom blant annet mindre byråkrati og regulering. Stortinget har besluttet at eksportstøtte skal fases ut i løpet av 2020. Landbruks- og matdepartementet har på denne bakgrunn sendt ut et høringsnotat med forslag til endringer. Med dette følger høringsuttalelse fra Orkla ASA.

De viktigste endringene som foreslås i prisutjevningsordningen for melk er:

- Nedtrapping av avgift til yoghurt og ferske oster for å styrke konkurransekraften til norsk produksjon gjennom å senke særnorske prisutjevningsavgifter.
- Færre grupper i utjevningen av hovedmelkanvendelsen
- Færre grupper i biproduktutjevningen
- Nedskalere innfraktordningen
- Forenklet administrasjon av ordningen
- Tekniske justeringer i konkurransefremmende tiltak
- Utfasing av subsidieringen av merkevareeksporten fram mot 2020.

Prisutjevningsordningen (PU) har stor betydning for den del av RÅK-industrien som anvender meieriråvarer. Ost og melkepulver til er blant industriråvarene som mottar tilskudd i ordningen og bidrar til å gjøre ferdigvarene der disse råvarene inngår konkurransedyktige i forhold til importerte varer. Her er det verdt å nevne at RÅK-tollsatsene opprinnelig ble fastsatt under forutsetning av lavere priser på norske industriråvarer, bl.a. som følge av PU.

I høringsbrevet foreslås en nedtrapping av PU-avgiften bl.a. til yoghurt. Dette er et grep vi, på prinsipielt grunnlag, har forståelse for. Yoghurt er, med unntak av naturell yoghurt, en RÅK-vare med relativt lav tollbeskyttelse bundet i EØS-avtalens protokoll 3. I tillegg omfattes ikke yoghurt i dag av prisnedskrivningsordningen innenfor RÅK (PNS). En nedtrapping av PU-avgiften vil således bidra til å styrke konkurransekraften for norskprodusert yoghurt.

Et annet hovedgrep i høringsforslaget er å redusere antallet pris- og biproduktgrupper i prisutjevningsordningen. Vi ser små utfordringer med forslagene i henhold til *alternativ 1* (7 prisgrupper og 4 biproduktgrupper). Men forslagene i *alternativ 2*, som ender opp med 4 prisgrupper og 2 biproduktgrupper, er vi sterkt uenig i. Dette gjelder først og fremst forslaget om å slå sammen de nåværende prisgruppene 5 og 10, dvs. modnet ost til dagligvarehandel og modnet ost til industri. Alternativet vil også medføre at biprodukttilskuddet til fettholdige tørrmelkprodukter og fløte til iskrem vil bli redusert. For 20% tørrmelk, som er en viktig råvare for sjokoladeindustrien, kan dette føre til en vesentlig prisøkning.

Markedet og importkonkurransen for ost til industri kan være vesentlig forskjellig fra markedet/importkonkurransen for ost til dagligvare. Toll på modnet ost til dagligvare er på 277%, som tilsvarer om lag 80 kr pr kg. Modnet ost til industri innebærer i stor grad ost i RÅK-vare, som pizza. Toll på ost i RÅK-vare utgjør om lag 20 kr pr kg ost. Denne lave tollbeskyttelsen medfører også behov for prisnedskrivning, gitt nåværende prisnivå på ost.

Alternativ 2 innebærer redusert PU-sats for ost til industri, som igjen, isolert sett, betyr økt pris på ost og økte råvarekostnader for RÅK-industrien. I motsetning til dagligvareosten, som har større mulighet til å ta ut en høyere pris i markedet (pga. høy toll), har ikke RÅK-varene samme mulighet. Det samme gjelder tørrmelk til sjokolade. For å kunne opprettholde konkurransekraften for norsk RÅK-vareproduksjon, må en PU-satsreduksjon/prisøkning på ost til industri, samt tørrmelk, kompenseres gjennom økt PNS, der dette er mulig. Alt annet likt, betyr f.eks. 30 øre redusert PU-sats til modnet ost til industri et behov for å øke en allerede høy PNS-sats til ost med ca. 3 kr pr kg og tilhørende økt bevilgningsbehov til RÅK.

Med vennlig hilsen
for Orkla ASA

Nils Kristian Nersten
fagsjef